

Poština plačana v gotovini.

NaročninaZnaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna šte. 1 Din**UREDNIŠTVO — UPRAVA: pri g.
Benko nar. poslancu v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

**MURSKA
KRAJINA****Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko****Cena oglasov**Na oglasni strani; cela stran 600
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 12 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.**Rokopisi se ne vračajo**

IV. LETO

Murska Sobota, 3. februarja 1935.

ŠTEV. 5

**Nujne potrebe našega
Prekmurja.**

Človek in zemlja sta neločljiva, saj le na zemlji živi človeški rod, ki obdeluje le majhen kos njene površine. Navezan pa je z zemljo z nešteto vezmi in je od nje vsestransko odvisen. S svojim razumom in s svojo voljo zamore na njene sile različno reagirati tako, da jih pokori in izrabi v svoj prid. Čeprav je človek gospodar na zemlji, je vendar tudi njen suženj, ker je odvisen od nje. Brez hrane, katero črpa iz zemlje, je njegovo telesno življenje nemogoče.

Vsaka dežela pa je vsilila svojim prebivalcem poseben način življenja, ki jim je postal navada. Te navade so se izpopolnjevale in razvile v posebne sposobnosti, ki so se podedovale in prešle v meso in kri. Tako so se naši Prekmurci na majhnem kosu zemlje, ki iznosi komaj 934 km² lotili posebno vnuemo obdelovanja zemlje in se razvili v tej sposobnosti v prav dobre poljedelce. Pravtako se jim je posrečilo v teko let dvigniti živinorejo na stopnjo, ki jo že skoro odlikuje od drugih dežel Dravske banovine. Ta panoga našega gospodarstva je za kmeta še najbolj rentabilna, ker zamore njene produkte vnovčiti. Vse drugače je s produkti, ki jih dobiva kmet direktno iz zemlje. S pridnostjo in sposobnostjo našega kmeta so polja tako dobro obdelana, da se poljski pridelki množijo, izgubljajo pa cene in se morejo le težko prodati. Često se je govorilo o ustanovitvi ovarni za špirit in sladkor, a ostalo je žalibog le pri besedah. Skoro bi rekli, da se delajo za Prekmurje le načrti in programi, pri katerih pa napredno ostane. Počasi bo vsem Prekmurcem jasno, da so banovinske postavke razmeroma zelo visoke, da obremenjujejo Prekmurce kakor vse ostale prebivalce Dravske banovine, če dajo pa vsem prebivalcem enakih pogojev. V drugih krajih naše banovine se iz banovinskih postavk radijo ceste in mostovi, regulirajo reke, potoki in hudourniki, pri nas pa teh potreb ni!! V poštev prihajajo le malenkostne podpore za nakup sadnih drevesc, za umetna gnojila, za loše in morda še kaj prav neznatnega za regulacijo potoka Ledave. Tak izmed nas pa ve, da imamo tudi mi velike potrebe, ki naravnost kričijo po pomoči.

Pri Petanjcih, Bakovcih in Dolnji Istrici je Mura predrila nasipe in odnaša našim kmetom zemljo, vendar

nihče ne skrbi za regulacijo v teh odsekih. Z banovinskim brodom v Petanjcih nismo prav ničesar pridobili. Ali plačuje kmet konsorciju ali banovini, mu je končno vseeno. Edino most bi bil tukaj pravo prometno sredstvo, ki bi bil ne samo kmetu, ampak vsemu prebivalstvu v korist. Kmetijska šola v Rakičanu še ni zgotovljena, a upamo, da bo vendar to leto služila pravemu namenu. V Bodoncih se je že pred leti navozil gramoz za higienski vodnjak, razne komisije so poslovale, ali do vodnjaka le ni prišlo. Gotovo mislijo odločilni gospodje, da je za Prekmurca vse dobro. Učiteljske stanarine in kurjava od strani občin je najneprijetnejše plačilo za občine, še bolj neprijetno pa za učiteljski stan. Ali ne bi bilo bolje, da bi te pavšalirala banovina in sama plačala učiteljem, kar bi bilo za davkoplačevalca isto. Neprijetnosti bi tako pri občinah odpadle. Potrebne bi bile zgradbe novih šolskih poslopij, ali odkod sredstva? Imamo kraje, za katere bi se morala prometna veza izboljšati, posebno občinske ceste I. reda; ali ne bi banovina to podpirala, če odpravi drugot nove ceste?

Tudi banovinske podpore bi morale biti razdeljene sorazmerno na vse prebivalstvo. Prekmurje ima danes skoro 100 000 ljudi in je od vsega prebivalstva v naši kraljevini najgostej-

še naseljeno. Na km² pride več kot 100 ljudi. Za to prebivalstvo pa se premalo skrbi, naj bo to v gospodarskem ali kulturnem oziru. Čeprav je za vse prebivalstvo dovolj živeža, mora iskati kruha po svetu, da plača davke in zavaruje domačijo. Toda tudi ta zaslužek pojenjuje, ker ne najde delavec zaposlitve doma in ne v tujini.

Obmejno prebivalstvo bi morala država podpirati z vsemi kulturnimi in gospodarskimi ustanovami, da bi tako pokazala mejašem kulturo in napredek našega Prekmurja. Z žalostjo pa opazujemo, da je naša državna realna gimnazija še vedno okrnjena, da stoji državna narodna šola še vedno v tistem stanju kakor pred 40. leti.

Mnogo neodločljivih potreb ima naše Prekmurje. Našteli smo nekatere izmed najvažnejših, a dobro vemo, da stoji za temi še nebroj drugih, ki so prav tako važne, ako še ne bolj! Pričakujemo, da se bo tudi nam kaj dalo, saj spadamo med tiste točne davkoplačevalce, kakršnih je malo v domovini.

Ker bo v februarju sklican banovinski svet za sestavo proračuna, pozivamo naše banovinske svetnike, da se energično zavzamejo za interese našega naroda, da na ta način pokažejo svojo ljubezen in sposobnost za našo pokrajino.

RAZGLED PO SVETU

Napredek Palestine. V letu 1934. se je potrošilo za zidave poslopij v okolici 800.000 in v mestih 53 milijonov Funtov. Znatno so povečali pomarančne nasade, zakar so izdali 1,6 milijonov Funtov. Za druge kmetijske namene je bilo izdanih 25 milijonov Funtov. Nabavili so 200 osebnih in 250 tovornih avtomobilov. Vse investicije so znašale 10 milijonov Funtov. Židi so povsod poznani kot dobri gospodarji in taki so tudi v Palestini.

Bolgarija. Radi gotovih dogodkov v Ženevi, je bolgarska vlada podala ostavko. Že tretji dan je bila imenovana druga vlada, katere člani so deloma višji oficirji in deloma civilni diplomati svetovnega slovesa. Ministerski predsednik, general Zlatev je časnika izjavil, da bo podvzel vse mere, da pride z našo državo res do prijateljskega sožitja. Proti madežonstvujočim, ki se v Bolgariji še skrivajo, je vlada podvzela najstrožje mere in jih hoče popolnoma iztrebiti.

Dodekaneški otoki. Po končani italijansko-turški vojni so bili, nasilno priključeni k Italiji. Vse prebivalstvo

na otočju je grške narodnosti. Italijani so hoteli po stari metodi vse otoke italijanizirati, in ko so se slednjič nasilno vmešavali v grško pravoslavno vero, je med prebivalstvom prikipelo ogorčenje do vrhunca. Prebivalstvo je zgrabilo za orožje in se nasilnežem krepko uprlo. Nastali so med policijo, vojaštvom in nedolžnim prebivalstvom pravi poboji, pri katerih je bilo na obeh straneh več sto mrtvih. Končno je Italija poslala na otoke tri polke vojaštva, ki sedaj brezobzirno nastopajo proti narodu. Vsled teh dogodkov so bile po vsej Grčiji burne demonstracije proti Italiji. Po izjavi grškega ministerskega predsednika, se bo zadeva obravnavala pri DN in bo Grčija pri tej priliki najbrže zahtevala, da se otoki priključijo tja, kamor spadajo.

Dalnji vzhod. Med Kitajsko in Japonsko je prišlo do novih bojov. V provinci Džehol, ki je sedaj del Mandžurije, je udrl kitajski general s svojo armado. Če ravno se je general na poziv vlade umaknil s svojo armado, so Japonci takoj napravili protiofenzivo in vdrl v provincijo Džehol, kar je povzročilo hudo bitko,

ki še vedno traja. Vendar je upanje, da se bo spor mirno rešil.

Abesinja. Italijanski list Corriere della Sera propagira zasedbo Abesinje češ, da ni abesinska vlada sposobna napraviti reda v državi. Pred kratkem so namreč abesinske tolpe pobile mnogo mirnih francoskih državljanov brez vsacega povoda, a abesinska vlada izjavlja, da ne more nositi nobene odgovornosti.

Posaarje. Iz Posaarja se je izselilo do sedaj več tisoč emigrantov v Francijo. Naseljeni so bili v južni Franciji.

Pruski ministrski predsednik Göring je šel te dni na Poljsko. Časopisi poročajo, da se na teh sestankih najbrže kujejo načrti na račun Rusije in Podonavja.

Političen umor nemškega emigranta. Na Češkem se je nastanil politični begunec iz Nemčije inž. Formys, ki je v Nemčiji igral vidno vlogo in poznal važne tajnosti Hitlerjevega režima. Za njim je šla na Češko posebna skupina morilcev, ki ga je v hotelu zavrtno napadla ter po hudi borbi pobila. Ves svet se zgraža radi okrutnosti ubijalcev.

Brezposelni v Evropi.

Nikoli bi ne mislil človek, da se nahaja v Evropi toliko brezposelnih. Ako računamo, da ima danes Evropa 320 milijonov prebivalcev, se nam bo zdelo kar nemogoče in naravnost neverjetno, da je od teh celih 12 milijonov brezposelnih. K temu številu so pa všteti večinoma družinski poglavarji in mladeniči nad 18 let. Skupno z družinskimi člani bi bilo danes 24 milijonov brezposelnih, kar znaša v% 17. Iz tega sledi, da je v Evropi vsak 17. človek brezposeln. Ako bi hoteli prehraniti te siromake z državnimi podporami, bi potrebovali kar 10 milijard švicarskih frankov.

V splošnem iščejo vzroke brezposelnosti v spopolnitvi tehnike, v resnici pa je pravi vzrok preokrenitev industrije iz Evrope v druge dele sveta. Tako je padel evropski izvoz od 83 milijard švic. frankov na 33 milijard, kar daje razliko 50 milijard. Ako računamo za proizvodnjo, obratovanje in druga dela 30 milijard, bi se zamoglo z ostalim zneskom zaposliti vseh 12 milijonov ljudi, ki iščejo danes dela. Kaj je vzrok padcu evropskega izvoza? Evropske izvozne cene so mnogo previsoke, kar ima za posledice, da se blago odklanja. Strokovnjaki, ki preiskujejo delavsko krizo, so ugotovili, da znaša tedenski delavni čas v Evropi, zlasti v predilnicah 26. medtem ko znaša na Japonskem 102, na Kitajskem celo 132 tedenskih ur.

Iz tega je pač razvidno, da izkoriščajo azijski narodi prav pošteno čas z dvojnimi „šihiti“ in z manjšim dnevnim zaslužkom kot v Evropi. Jasno bo tedaj tudi našim čitateljem, zakaj je japonska bombaževina na evropskih tržiščih za 6% cenejša kot evropska.

Tekstilna tovarna v Kočevju uničena. Škoda znaša več kot 10 milijonov dinarjev.

V nedeljo zvečer ob pol 12. so začele tuliti tovarniške sirene, v zvonikih pa biti plat zvona. Ljudi je kar vzdignilo iz nočnega spanja in prestrašeni so spraševali kaj je. Dolgo seveda ni bilo treba ugibati kje gori, zakaj nebo se je že rdečilo in naznalo strašen požar v tekstilni tovarni, ki je bila že vsa v plamenu. Na kraj nesreče je prihitelo kar 11 gasilskih društev, ki so brizgali ogromne mase vode skozi prvo nadstropje v notranjost. Ker pa je začela padati opeka iz strehe in so bili gasilci v življenski nevarnosti, so se morali umakniti. Ogenj je že bruhal z neznansko silo skozi streho na dan. Goreči ogorki so leteli več slo metrov daleč. Gasilci so poskušali rešiti oba stranska objekta, v katerih je bila barvarija, apreture in skladišča. Posrečilo se jim je rešiti vsaj ta stranska objekta. Mogočna stavba tkaninske tvornice pa je popolnoma zgorela.

Zgorelo je več sto predilniških in tkaninskih strojev, ki so se nahajali v vseh nadstropjih. Uničena je predilnica in tkalnica. Tudi zaloga suknenih izdelkov je zgorela. Škoda je ogromna in je znaša od 10—15 milijonov.

Čudno je danes človeško življenje.

Človek mora živeti tudi danes v tej krizi, ako ne po poštenu, pa po nepošteni poti. Na kak način si pomagajo do življenja nekateri individui, pa že presega vse meje. Zlasti pa belilase našim kriminalnim organom njih početje. Tu zlikovci prevrtajo blagajne, tam ukradejo zlatnine, niti posvečeni prostori niso več varni pred njimi. V zadnjem času so se spravili celo na davkarije, kakor nam kaže primer v Slovenski Bistrici. Tatovi so bili prepričani, da se bo vlom v slovenjebistriško davkarijo ne samo posrečil, ampak tudi dobro izplačal. Sponarejenimi ključki so prišli v uradne sobe. Železna vrata so navrtali, da so prišli do blagajne. Ali so imeli premalo časa,

ali pa jih je kaj drugega zmotilo, zakaj druge škode niso napravili. — Na drugi strani pa gloda črv „prešmentane“ ljubezni v dekliških srcih. Vse mogoče poskušajo, da gredo prej na oni svet, ker ne morejo živeti brez tistega, ki jim je obrnil hrbet. V takih primerih pa se poslužujejo vseh sredstev, najraje seveda lizola. V Novem mestu se je v petek kar v cerkvi zastрупilo mlado dekle z lizolom. Ker

je okrog njega dišalo po lizolu, so ga prisotni takoj opazili in privedli opotekajočega iz cerkve. Uboga mladenka je že po nekaj minutah izdihnila v bolnici. Na zadnji strani molitvenika, ki so ga našli pri nesrečnici, je bilo napisano s tresočo roko, da ako jo najdejo še živo, naj ne poskušajo je rešiti. Tudi njenemu ženinu ni treba žalovati, ker je pač moralo tako biti.

DOMAČE VESTI

— **Zborovanje županov.** Dne 30. januarja so se v Občinskem domu v Murski Soboti sestali župani našega sreza, da se pogovore o občinskih proračunih in njegovih sestavah. Zborovanju je prisostvoval tudi narodni poslanec Benko Josip.

— **Gledališki tečaj.** Sokolsko društvo Murska Sobota bo imelo za vse, ki se zanimajo za gledališče, dvomesečni gledališki tečaj, ki se prične v soboto 9. februarja t. l. ob 8. uri zvečer v mali dvorani Sokolskega doma. Tečaj je namenjen vsem, ki se pečajo s prosvetnim delom na naši vasi, zlasti učiteljstvu, režiserjem in igravcem na gasilskih in drugih odrih. Tečaj bo obsegal predavanja in praktične nastope (zunanjo in notranjo režijo, šminkanje itd.). Udeležence opozarjamo, da se bodo lahko udeleževali tudi samo nedeljskih predavanj in nastopov, ker bodo sobotna predavanja namenjena le splošni poglobitvi. Vse, ki se mislijo udeležiti tečaja, prosimo, da čim prej javijo svojo udeležbo osebno ali pismeno pri tajništvu društva. Tečaj bo brezplačen; vršil se bo vsako soboto od 8. ure do 11. ure zvečer in v nedeljo od 9. ure do 12. ure dop. in popoldne od 1. ure do 4. ure.

— **Opozorilo bivšim uslužbencem grofa Szaparyja.** Mnogo nekdanjih uslužbencev grofa Szaparyja ima terjatve proti konkurzni masi na neizplačanih zaslužkih, pokojnini, odpravnini in slično, ki niso bile prijavljene, ker ti ljudje niso dobili pravega nasveta in si niso mogli sami pomagati. Ker je sedaj še prilika, da ti uslužbenci dobijo svoje terjatve plačane, če že ne v celoti, pa vsaj deloma, vabim podpisani vse te upnike,

da se zgledajo čimprej pri meni, da vsi skupno prijavimo svoje terjatve. V interesu vseh teh upnikov je, da prijavimo svoje terjatve skupno, da si zmanjšamo stroške. Fujs Aleksander in drugi, Murska Sobota, Radgonska cesta št. 13.

— **Zdravstveni dom.** Radi čiščenja centralnega kotla za toplo vodo odpade do nadaljnje obvestitve splošno sobotno kopanje. V tem času si lahko vsakdo naroči kadno kopel vsak dan od 8—17. ure po ceni Din. 7. Uprava.

— **Kmečka posojilnica v M. Soboti** je darovala Evang. Dijaškemu domu Din. 500.— Dijaški dom se tem potom zahvaljuje.

— **Varčna gospodinja pere vedno le z Zlatorog-ovim milom,** ker si vsled njegove izdatnosti prihrani denar in ker je radi njegove velike čistilne moči kljub manjšim stroškom njeno perilo vedno lepo in čisto. Gospodinja, ki zna obračati denar, trdi: „Le Zlatorog milo da belo perilo!“ In to je tudi res. Samo enkrat preizkusite Zlatorog-ovo milo in nikdar več ne boste prali drugače kakor le z Zlatorogom. Zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrecno le Zlatorog-ovo milo!

— **Za 150 tisoč dinarjev zlatnine in draguljev ukradenih grofici Bathianyjevi.** Med ljudmi v Prekmurju je razširjena splošna govorica, da je grofica Bathianyjeva v Polancih zelo bogata. Vsak je vedel, da predstavlja njena zlatnina visoko vrednost. Na letošnje Silvestrovo se je zgledil pri grofici neki Kovačič in zaprosil za prenočišče. Drugo jutro ni bilo o njem ne duha, ne sluha. Opazili so pa, da je bilo v stransko sobo vlomljeno. Minulo je za tem dogodkom kakih

dvajset dni, ko so neznani rokovernjaki vdrti v notranje prostore. Grofica takrat ni bilo doma in se je vrnila šel zvečer ter stopila v notranje prostore. Ugotovila je, da ji je bilo ukradenih več zlatih predmetov, ki so bili vredni z dragocenimi kameni okrog 150 tisoč dinarjev. Vlom se je izvršil ob belendnevu okoli 3. ure popoldne. Dekla, ki je krmila prašiče, je slišala življenjske ganje na piščalko, kar je bilo vlog milcem znamenje, da so varni. Orobniki so zaprli dva moška, pri katerih so tudi našli zlate predmete, o katerih je izjavila grofica, da so njena last.

— **Smrtna kosa.** V Satahovcih je minuli teden umrl edini sin uglednega posestnika Lapoša Ignaca. Pokojnik je bil v vasi zelo priljubljen. Zavrtna bolezen si je nakopal v vojni. Zapuščal je ženo, štiri nedorasle otroke in starše. Naj mu bo zemlja lahka!

— **Predrzna tatvina v Markišavcih.** Kontrolor živinorejskega društva g. Šiftar Ludvik iz Gorice, se je 20. t. m. okrog 17. ure ustavil pri posestniku Temlin Viktorju v Markišavcih, da bi kontroliral mleko. Svoj skoraj novo kolo je pa postavil tle verande pri veži, kjer so domači hodili še sem in tja. Med tem je pa kolo na zagoneten način izginilo. V začetku se je mislilo, da je šala, a sedaj je postala stvar resna tudi za naše malilive orožnike.

— **Mačkovci.** Tuk. gasilsko društvo je soglasno izvolilo za gasilkega načelnika uglednega šoškega upravitelja Černy Viktorja, ki je ob enem predsednik nadz. odbora Rdečega križa.

— **Slovo!** Ker ob priliki mojega odhoda iz Puconci nisem imel prilike se posloviti od vseh mojih bivših prijateljev in tovarišev, J. N. S., od Sokolske čete, društva Prijatelji zdravja, katerih član sem tudi jaz, tem potom zahvaljujem za vse, kar sem imel priliko uživati dobrega časa mojega bivanja v Puconcih. Pslavljam se z željo, da bi Prekmur kulturno napredovali. Obenem se zahvaljujem predsedniku občine Kūhar, ki mi je preskrbel brezplačen avtomobil in gosp. narodnemu poslancu Benku, ki je ugodil prošnji g. Kūhar. Želim vsem obilo uspeha! — Fra Kovač, Čakovec Karađorđeva ul. br. 2.

Kmetska trdovratnost.

(Nadaljevanje.)

„Saj ne rečem,“ meni Hudnik že nekam bolj miren. „Samo toliko ti povem, da se bom vsaj jaz domenka držal!“

Zdaj so se svetniki dogovorili in prijazni škof stopi naprej in jima bolj pomežikne, nego pove, ali ne bi marala kar z njim...

„Ne, presvetli gospod škof!“ trdno odgovori Hudnik. „S trojaki smo se domenili, da ostaneva kar pri njih in — — —“

„Kristus! Pa se vendar ne boš s svetim Miklavžem prepiral!“ vztrepetala Rinež. In potem svetniku: „Presvetli gospod! Pusti naju vsaj še kak dan tu! Najprej se morava pa le malo razgledati. Človek naj se tudi boljše mu

še le privadi, me je učila moja rajnka mati.“

„Tudi prav,“ prikima svetnik. „V kakih treh, štirih dneh torej?“

„Recim v petih.“

Svetnik pokima in odide, da pove pajdašem.

In peti dan je nova selitev. Tu je pa že tako, da se tovariša še tretji dan bojita pregledati okrog sebe. Za te kovine, za ta les, za te tkanine in dragulje ni več človeških imen in za barve in blišče bi bilo treba novih besed. Če rečeš, da kaj diši, ti nos pove — tu vonjaš še z mezincem na nogi. Kar duhaš, ni vonjava, temuč morda že okus. In kaj si povedal, če po človeški poveš, da slišiš glasove, ki jih svet ne pozna? Ali jih slišiš ali jih tipaš? In ali so to še zvoki ali pa so že slasti, ki jih zapopade samo čut, neznan umrjočemu telesu?

„Tu naju morajo zdaj pa prav zares pustiti!“ vztrepetala Hudnik. „Naj bo kakor hoče tam spredaj — mnogo lepše ne more biti...“

„Bog sam ve...“ Saj ni, da bi s pametjo še kaj opravil,“ se strese tudi Rinež. A potem naenkrat napravi z roko kretnjo okrog glave in tiše pristavi: „Samo še kaj takega, če bi imela...“ Tu je skoraj kar nerodno, ko še postrezniki niso brez...

„Kristelajson! Ali boš ti kdaj sit ali ne! Nehaj, boter, nehaj, prosim te!“

„Hm, če nama porečejo...“ skomigne oni.

Pa tega jima vendar niso rekli. Bog je le Bug... Še sveti Peter, ki je prišel spet enkrat pogledat, se je zbal, da bi bil radi norčavosti okregan...

Pač pa je res, da se je naš junakoma že čez mesec dni zasvo okrog glave tudi še svetniški obrali gloriola. Rinež v resnici kar mogel vzdržati več brez, pa se je kega dne potožil svetemu Miklavžu, ki jima je izkazoval vedno ena naklonjenost.

„Naj bo!“ pravi svetnik. „Saj če bi prišel kdaj Gospod tod mimo vaju prosim, da za toliko časa snameta!“

No, tudi tega strahu nista dovolela. In zato še danes sedita vsak svojem stoličku in živita življenje, ni nič slabše od življenja drugih prvovrstnih svetnikov. Da, celo boljše; zakaj nikoli ni bilo razglašeno svetništvo in nihče ju z litvami ne nadleguje.

(Konec.)

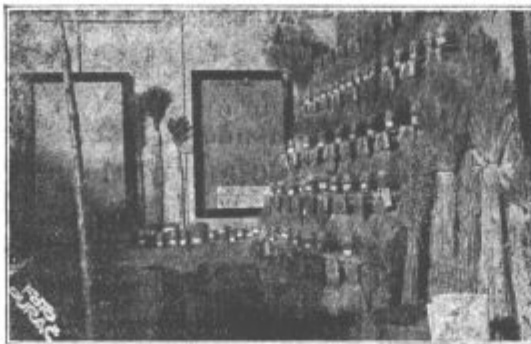
— **Dolnja Lendava.** Občinska uprava si skuša nabaviti prostore za srezko načelstvo. V to svrhu se pogaja z banko za Esterhazijevo stanovanjsko hišo. Banka zahteva nekaj nad 400.000 Din. Baje sta si še za 100.000 Din navskriž. Smešno pri tem je, da se nikdo ne vpraša, dali so tisti prostori po sedanjih zdravstvenih nazorih in potrebah res tudi primerni za takšen obsežen urad, kakor je sresko načelstvo. Tista Esterhazijeva hiša je eno stoletje staro poslopje z debelim zidovjem, s tesnimi prostori in malimi okni. Vsakemu bi moralo biti razumljivo, da takšno starinsko poslopje ne more biti primerno današnjim potrebam. Predno se kaj takega kupi, bi se moralo komisijonelno pregledati, v koliko poslopje odgovarja namenu! Ali hočete, da naj se uradništvo naleze v tistih prostorih jetike in revme? Nadalje, če občina misli, da bode zmogla toliko stotisočev, potem naj raje zazida novo poslopje, katero ne bode nič dražje, izventega pa še v okras Dolnje Lendave. Sicer pa občinska uprava naj ne pozabi, da tisti kapital, kateri je potreben za nakup ali zidavo poslopja, da toliko obresti, kolikor se sedaj plačuje za stanarino prostorov sreskega načelstva. Ker torej gotovega denarja sedaj ni na razpolago, bi se moralo najeti posojilo. No, mesto da se bode plačevalo najemnino kakor do sedaj, pa bodete morali plačevati visoke obresti za izposojeni denar. Pa ne samo to! Plačevati bode treba tudi glavnico. Torej poleg obresti še glavnica! Lepe čase nam pripravljate nam davkoplačevalcem. To se ne sme zgoditi, ker so časi preslabi! — Dne 26. I. 1935 zvečer je imel naš „Sokol“ svoj letni občni zbor. Pokazalo se je, da je med članstvom premalo zanimanja za občne zборе. Izvolilo se je tudi za leto 1935 dosednji upravni odbor.

— **Kobilje.** P. V. iz naše občine ima v najem občinsko lovišče. Dne 15. I. 1935 je potekel zadnji dan, ko se je smelo streljati zajce. Naš P. V. pa se za prepoved ni zmenil ter je tudi še dne 17. januarja ustrelil dva zajca. Tedaj pa so ga zasačili orožniki in prijavi oblasti. Tudi lovske karte za leto 1935 še P. V. ni nabavil. Iz trte izvit zagovor mu ne bode nič pomagal in sledila bode občutna kazen.

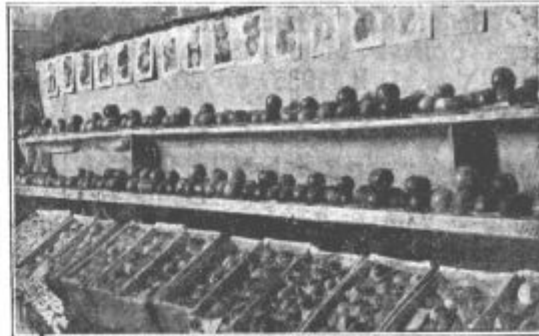
— **Bogojina.** V noči od 25. na 26. januarja tega leta sta dva neznana slikovca vdrla v vežo Puhan Štefana na ta način, da sta razbila na vratih peteklo in od znotraj odklenila vrata. V veži sta stala dva biciklja, katera sta odpeljala neznano kam. Ko se je Puhan zjutraj prebudil in opazil, da so vežna vrata odprta ter da ni tam več koles, je začel vpiti in buditi bližnjane. Podali so se na vse strani na zasledovanje ali brez uspeha. Može bode orožništvo imelo kaj več uspeha. Sumijo, da sta storilca dva neznana moška, katera sta se dan preje potikala po vasi.

— **Motvarjevci.** Zadnje dneve so naši orožniki kakor tudi nočni stražarji prijeli več oseb, katere so po vasi

K kmetijski razstavi, ki se je vršila od 22. do 25. oktobra lanskega leta

prinašamo v današnji številki sliko o razstavi žitaric in sliko o razstavi sadja, kateri dve skupini sta zavzemali največ prostora in vzbujali največ zanimanja med obiskovalci. Ocena in sodba o teh oddelkih je bila odlična in enotna v tem smislu, da se pridelujejo v našem srezu prvostne žitarice in da se vzga-

ja pri nas prvovrstno sadje, ki je konkurenčno sposobno za prodajo na svetovnem trgu.

tako kričale in razgrajale, da kmetje niso mogli mirno spati. Napili so se vina in potem po živalsko razsajali. Oblasti jih bodo poučile, da se ne sme tako delati.

— **Turnišče.** Iz Dolnje Lendave je bil premeščen k nam g. dekan Jerič, ki je mesto že nastopil.

— **Nezdrav pojav.** Gotovim študentom iz naše okolice, ki niso iz gmotnih ali drugih ozirnov nadaljevali s študijami in se sedaj nahajajo pri svojcih, svetujemo, da naj se raje poprimejo praktičnega dela, kakor da se zanimajo za politične struje in napadajo zaslužne ljudi v časopisju.

Gornja Lendava. Društvo Rdečega križa je imelo minulo nedeljo popoldan v šoli občni zbor. Iz poročil smo razvidili, da je društvo v lepem razmahu, zlasti je razveseljivo, da je razen drž. banovinskih in občinskih nameščencev tudi mnogo rednih članov iz plasti kmetijskega naroda. Novi upravi, ki je bila nekoliko prenovljena, predseduje g. Dr. Lukman, banov. zdravnik v Gor. Lendavi.

Naši ljudje v inozemstvu.

Kakor poroča francoski konzulat, je zaposlenih v Jugoslaviji 98 Francozov, med tem ko se danes nahaja v Franciji kakih 20.000 jugoslovenskih državljanov, ki opravljajo različna dela. Največ od teh je poljskih delavcev, potem rudarjev, drvarjev, trgovskih nameščencev, samostojnih obrtnikov (opankarjev), uradnikov in inženjerjev. Brezposelni uživajo državno podporo, ne oziraje se kateri državi pripadajo.

V Jugoslaviji je zaposlenih 11 Belgijcev, ki so zaupniki tujega kapitala. V tem številu je tudi vračunjen belgijski konzul, ki je obenem zastopnik belgijskih bank, Societe Generale de Belgique in banke Belge ponz L' Etranger Bruxelles s podružnicami v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Novem Sadu. V Belgiji pa se danes nahaja 16.000 jugosl. državljanov kot rudarji, črevljarji in delavci. Nameščen je celo 1 inženir v največjem rudniku. Za brezposelne izda Belgija 300 milijonov frankov.

Švicarski kapital v Jugoslaviji.

Družba „Neste and Anglo-Swiss Condensed Milk Company“ je prevzela v Požegi tovarno čokolade in bo po najnovejših vesteh takoj pričela z obratom. Kakor nam je znano ta tovarna ni že več let delovala in je

bila zdaj pa večmesečnih posvetovanjih dana v najem švicarski družbi.

Visoko odlikovanje generalu Nediću.

V francoskem poslaništvu v Beogradu je v pondeljek izročil francoski poslanik Naggiar komandantu našega letalstva generalu Nediću komandirski križ častne legije.

Senatske volitve.

Dne 3. februarja bodo senatske volitve. Kaj nam bodo prinesle in kako bodo izpadle, že približno vemo ali vsaj mislimo, da vemo. Razočaranj gotovo ne bo, ker jih je bilo že dovolj. Računamo tudi tu s starim slovenskim pregovorom, ki je še vedno pravo zadel — in bo tudi tukaj ostal v veljavi.

Dr. Stepinac v Beogradu.

Nadškof kondjutor dr. Stepinac se je vrnil v soboto iz Rima v Zagreb in je po kratkem oddihu nadaljeval pot v Beograd.

Nacionalna preroditev Bolgarije.

Okrožnica prosvetnega ministra.

Novi prosvetni minister general Radev je odposlal rektorju univerze, ravnateljem gimnazij, osnov. šolam in vsem učnim zavodom okrožnico, v kateri poziva vse vzgojitelje, da delujejo za nacionalno prerodenje Bolgarije. Bolgar naj se več ne zadovoljuje s tem, da stoji kot nema priča važnim zgodovinskim dogodkom ob strani, ampak njegova dolžnost je, da sodeluje pri kulturni, zgodovinski in nacionalni preobnovi domovine. Vse moralne, duševne in ustvarjajoče moči se morajo zbrati v delu za napredek Bolgarije.

VSAK TEDEN ENA.

Žena možu: „Ali nimaš nobene mere, da prihajaš vedno pijan domov?“

Mož: „Mero že imam, ali je tako visoka, da sem prejvinjen kakor jo dosežem!“

GASILSTVO:

Vse gasilske čete, katere namestavajo graditi gasilske domove, opozarja gasilska župa, da bo ona založila tri tipe načrtov za gas. domove. Na to se opozarja zlasti gasilska četa v Polani.

Odsek sokolskega društva M. Sobota priredi dramatični tečaj, ki bo

trajal od 9. febr. do polovice marca. Ta odsek vljudno vabi tudi tovariše gasilce na tečaj, ki bo brezplačen. Vršil se bo v Sokolskem domu dvakrat na teden in sicer v soboto ob 20. uri in v nedeljo od 9. ure dalje do odhoda vlaka na Goričko. Svetujemo tovarišem gasilcem, zlasti mlajšim, ki imajo veselje do dramatike, naj se v čimvečjem številu vdeležijo. Tozadevne prijave, ki naj vsebujejo navedbo, da-li se tečaja vdeležijo v soboto in v nedeljo ali samo eden dan v tednu, pošljite do 7. februarja 1935 gotovo župni upravi.

V Gornji Lendavi se odda s 1. aprilom t. l. v najem primeren

lokal za trgovino

z 2 sobama v hiši g. Šeruga. Pripominjamo, da je poslopje popolnoma novo in stoji na križišču treh banovinskih cest, v samem poslopju je nameščen tudi poštni urad. Lokali so tudi primerni za kako obrt. Interesenti se naj prijavijo najkasneje do 20. februarja t. l. pri lastniku hiše.

MIHAEL ŠERUGA,
Gor. Lendava.

Otvoritev gostilne!

Naznanjam, da sem dne 28. januarja otvorila občinsko gostilno v Šalovcih. Otvoritev s plesno veselico se vrši dne 10. februarja 1935. Cenjenemu občinstvu se priporoča.

ZIŠKO ETELKA I. r.
gostilničarka.

Pozor delavci!

Delavci, ki ste delali pod mojim vodstvom 1934. leta in imate še kako zahtevo, prigrasite se pri meni. Vsem prekmurskim in medjimurskim delavcem naznanjam, da sem prevzel delo na istih mestih kakor lani.

Plačam za 6 mesecev prvorazrednemu delavcu 800 Din in 500 kg pšenice, ki se izda v Murški Soboti ali v Dolnji Lendavi. Razen tega dobijo oni, ki bodo zaposleni pri živini 2 Din dnevno kot doklado.

Delavci drugega razreda dobijo za 6 mesecev 600 Din in 400 kg pšenice, izdane na istih mestih. Razen tega dobe vsi delavci brezplačno vožnjo za tja in nazaj ter delavsko krepko hrano in stanovanje.

Prijavite se takoj pri meni!

GERGAR VIKTOR,

delavski palir

KRIŽEVCI, Prekmurje.

SOKOL

ČUVAJTE JUGOSLAVIJO!

Redni letni občni zbor Sokolskega društva Murska Sobotica bo v petek dne 1. II. 1935 ob 20. uri v Sokolskem Domu.

Tretjo predavanje br. Hvala Marjan-a bo v torek dne 5. II. 1935 ob 20. uri v mali dvorani Sokolskega Doma v Murski Soboti. Predavanje ima naslov: „Zgodovina južnih Slovanov.“

Vse uprave naših čet ponovno prosimo, da nam pošljejo takoj vse izkaze, ki so bili navedeni v predzadnji izdaji Murske Krajine. Obenem jih pozivamo, da pošljejo tudi druge podatke, ki jih je zahtevala župna uprava.

V eni izmed prihodnjih števil objavimo vse zamudnike.

Slava Viteškemu Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju.

Zdravo!

Sokolsko društvo M. Sobotica.

ZA GOSPODINJE

Gospodinjski nasveti.

Čiščenje črne ali temne volne. Star recept: Naše stare matere so volnene obleke in stvari čistile z bršljanovim listjem. Vzemimo kakšnih dvajset mladih, pa zelo živozelenih listov bršljana na pol litra vode. Liste je treba najprej umiti, dati nato v posodo, nanje vlijemo pol litra kropa. Brž pokrijemo in pustimo dvajset minut. Stvar, ki jo hočemo osušiti, najprej skrbno skrtačimo, nato jo položimo na desko. Nato zdrgnemo umazana mesta z bršljanovo vodo, zbršimo še z gobo in zlikamo, dokler so še vlažna. To tako preprosto sredstvo služi tudi za črno svilo.

Čiščenje svetlih volnenih stvari. Za take volnene stvari je skorja quille najboljše. Ni draga, pol kg stane okoli 10 Din. Skorjo oblijaj dolgo časa z vodo, nato jo namočil preko noči. Drugi dan jo segrej do zavretja, vendar je ne smeš kuhati, ker sicer izgubi svojo moč. Ohladi jo potem do 40° C, daj stvar, ki jih hočeš čistiti v raztopino, pusti nekaj ur stati in jih očisti s stiskanjem ne pa z drgnjenjem, splakni jih v mlačni vodi. Te skorje veliko lažje izpereš kot milnico. Volnene stvari moraš vedno prati in izplakovati v 20°–40° C topli vodi, ker sicer postanejo trde in kocnaste.

KMETIJSTVO

Ali vam na Goričkem grozi uničenje?

Huda zima leta 1929. je uničila velik del naših sliv, kar pa je ostalo, je bolešno in se suši. Preostalo bolešno drevje pa je radi manjše odpornosti sedaj napadeno od kaparjev (ščitaste uši), ki se je razširila k nam z juga. Kapar se je zadnji čas tako razmnožil, da grozi uničiti vse slive, če se proti temu ne bo ničesar ukrenilo.

Organizirati bi se moralo splošno zatiranje tega škodljivca po vaseh in občinah. Delo posameznika je brez trajnega uspeha. Očiščeno drevje napadejo hitro kaparji iz sosedovega zanemarjenega drevja.

Najboljše sredstvo za zatiranje kaparjev je arborin ali dendrin, ki

uničuje tudi druge sadne škodljivce. Uporablja se ga v 5–8% mešanici z vodo po zimi ali zgodaj pomladi, predno začne drevje odganjati. Drevesnih škroplnic imamo že precej, pri mlajših nasadih pa se lahko škropi tudi z navadno vinogradniško škroplnico.

Kapar je nevaren tudi za drugo drevje, kamor se preseli, če nima v bližini sliv.

Močna napadena drevesa spoznamo že od daleč, ker so po večini vsa črna od takozvane sajavosti, ki nastopa skupno s kaparji. Napadeno drevo izsesava na tisoče kaparjev, drevo pa radi zgube na drevesnih sokih hira in se posuši.

Kaparji izločajo tudi nekako sladko tekočino, na katero se naselijo razne glivice, ki pokrivajo napadene dele kot črna skorja (sajavost). Ta sajasta prevlaka jemlje listju svetlobo in tako ovira prehrano drevesa. Tudi sad postane sajast in tako manj vreden. Kjer so kaparji, tam je tudi dosti mravlji, ki hodijo srkat medeno tekočino, ki jo kaparji izločujejo.

Razven z arborinom ali dendrinom bi se moralo zatirati tega škodljivca na ta način, da se da drevesu ugodnejše prilike za življenje. Drevje mora biti zdravo in odporno. Saditi ga moramo v zadostni medsebojni razdalji (8 m) in mu nuditi primerno hrano z gnojenjem (apno!) V jeseni drevje očistimo mahu in lišajev, suhe veje porežemo in krono primerno razredčimo. Vse posekano drevje in drevesne dele se mora čimprej sežgati.

Istočasno bo treba misliti na obnovo slivnih nasadov. Nove slive sadite na mesta, kjer dosedaj ni stala sliva. Zemlja, jama, mora biti primerno pripravljena in gnojena z apnom. Ker na nakup mladih drevesc (cepik) v sedajni krizi ni misliti, priporočam sledeči način razmnoževanja sliv, ki se je prav dobro obnesel.

Stare slive, katere so bogato rodile in prinašale debele in jedrat sad, posekajte v jeseni ali pomladi do zemlje. Celo površino pod krono, kjer je sliva stala, razkopljite. Korenine se naj pri razkapanju čim največ rani. Korenine se mora potem dobro v zemljo pokriti. Preko poletja požene iz korenin nešteto 15–50 cm visokih in še višjih poganjkov. V jeseni ali zgodaj pomladi presadite potem te poganjke na pripravljeno mesto, kjer se potem hitro razvijejo nova drevesa. Te ukoreninjene mladiče se lahko tudi precepi z boljšimi sortami.

Kr. banska uprava v Ljubljani je izdala v zbirki Kmetijske knjižice knjigo: *Več koščičastega in lupnastega sadja*, katero je spisal prof. Prisl v Mariboru, znana kapaciteta v sadjarski panogi. V tej knjigi obravnava o slivah, črešnjah, breskvah, marelicah, orehih in kostanja. To knjižico priporočam vsakemu posestniku, ki se peča „mimogrede“ tudi s sadjarstvom. Čeravno ne obravnava v tej knjižici, ki je namenjena za celo banovino, specijelnih prekmurskih sadjarskih prilik, jo vsaj eno vsakemu pripo-

ročam, ker je vseskozi poučna. Dobi se pri sresk. kmet. referentu. Izvod stane samo pardinarej. Priporočljivo bi bilo, da jo naroče šolska vodstva in občine, da se tako čimbolj razširi med narod.

Na svinjsko tekališče sadite topinambur!

Tekališče za svinje, ki bi moralo biti pri vsakem poštenemu svinjskemu hlevu, se mora večkrat obnoviti in osnažiti. Prostor, kjer leta in leta rijajo svinje, postane izčrpan, mrtev, od take zemlje pa svinje nimajo dosti haska.

Svinja išče v zemlji črvičke, hrošče, ogrce in podobno, kar z veliko slastjo požre. Snovi, ki jih dobi s tem pač rabi za svojo rast in razvoj. V izčrpani zemlji pa ne dobi tega, pa tudi ne različnih rastlin in korenin, radi česar tako tekališče za svinje ni dosti vredno.

Svinjsko tekališče bi se moralo letno osvežiti, kar je lahko izvedljivo, če ima dvojno tekališče, ali če razdeli tekališče na dva dela in ga primerno ogradi.

Del tekališča ostane za svinje za tekočo leto, na drugi del pa se posadi topinambur (divji krompir), ki je pri nas že precej razširjen.

Topinambur uspe izvanredno dobro na starem od svinj pognojenem tekališču. Seveda se mora zemlja pred nasaditvijo prekopati ali preorati in zrahljati. Topinambur zraste na takem prostoru nad 2 m. visoko, gomoljev je pa polno zemlišče.

Zeleni nadzemjski deli topinamburja se lahko razven spodnjih delov stebela ensilirajo ali zeleni pokrmijo, del gomoljev pa se lahko izkoplje za polaganje svinjam in za seme na drugi del tekališča, ostalo pa se pusti v zemlji, kar potem svinje same izruvajo in požrejo.

Na ta način se tekališče obnovi in osveži, napravi zopet ugodno za svinje, k temu pa še da nekaj pridelka.

Ogromne zgube pri živini. Jugoslovansko veterinarsko združenje je ugotovilo, da je v naši državi v minulem letu za eno milijardo Din. domače živine vsled kužnih bolezni poginilo. Kmetovalci vse premalo pazijo na kužne bolezni zlasti pri svinjah. Pri izbruhu kužnih bolezni je

neobhodno potrebno izpolnjevati vse veterinarske predpise in se pri zatiranju bolezni točno ravnati po navodilih živinozdravnikov. Le tedaj bo mogoče obvarovati živinče pred poginom in preprečiti razširjenje bolezni.

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH
V MURSKI SOBOTI

Franciška Gall v tonfilmu

OPROSTITE - ZMOTILA SEM SE (SKANDAL IN BUDAPEST)

Režija: Geza v. Bolvary.

Predstave se vršijo:

V NEDELJO, dne 3. febr. ob 1/2 4. uri popoldne in zvečer ob 1/2 9. uri.

Uprava veleposestva v Rakičanu prodaja

smrekove droge, štafine za plot, za žrte i. t. d., prodaja se par originalnih merjascev (kanžari) 3 mesece stari nemški (Edelschwain), tudi par mladih 2 meseca starih plemenskih bikcev in telic. Dobi se tudi stavbeni les.

Ogleda se lahko vsak dan na marofu v Rakičanu.

Večjo količino mlečnih kant Kupite se pove v Prekmurski Tiskarni v M. Soboti Naslov

2 majhnim denarjem si obvarjete zdravje

S črevlji v sneg in blato samo Din 99, 79, 50

Snežke samo Din 69, 49, 30

Tople nogavice samo Din 7, 9, 12, 15

„BAT'A“ MURSKA SOBOTA

ŠTIVAN ERNEST

Redka prilika!

Šivalne stroje nove in malo rabljene, znamka

DÜRKOPP

za krojače, šivilje in čevljarje vse vrste

radi prevelike zaloge

po skoro polovični ceni prodam.

Hitite, da ne bode prepozno!

Tudi na zelo majhne mesečne obroke!

MURSKA SOBOTA